

Uchwała Nr XXI/172/25
Rady Miasta Piły
z dnia 25 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Piły na lata
2026-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r. poz. 1153), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673) Rada Miasta Piły uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Piły na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piły.

§ 3. Uchwała obowiązuje z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miasta Piły
/-/ Maria Kubica

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XXI/172/25
Rady Miasta Piły
z dnia 25 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pile na lata
2026-2028**

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pile na lata 2026-2028 określa cele oraz działania, za pomocą których mają one zostać osiągnięte. Głównym celem Programu, jest ograniczanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Piły poprzez rozwijanie skutecznego systemu interdyscyplinarnych działań. Założenia Programu stanowią załącznik do niniejszej uchwały.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Pile na lata 2026-2028 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły na lata 2021-2030, uwzględnia przede wszystkim wytyczne zawarte w celu strategicznym nr 4 „Udzielanie kompleksowej i skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie”.

W związku z faktem, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2021-2025 obowiązuje do 31 grudnia 2025r. zachodzi konieczność przyjęcia do realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na kolejne lata. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PREZYDENT MIASTA PIŁY

/-/ Beata Dudzińska

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W PIŁE
NA LATA 2026-2028

Piła, 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	2
Podstawy prawne.....	4
I. Analiza zjawiska przemocy domowej.....	5
1. Wprowadzenie.....	5
2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje.....	5
Wnioski.....	5
Rekomendacje.....	7
3. Zasoby instytucjonalne.....	7
4. Statystyka dot. przemocy domowej.....	9
II. Cel główny oraz Cele szczegółowe Programu.....	12
1. Cel główny.....	12
2. Cele szczegółowe Programu.....	12
III. Zespół Interdyscyplinarny.....	19
1. Powoływanie i skład ZI.....	19
2. Funkcjonowanie i działalność ZI.....	20
3. Zadania ZI.....	21
4. Grupy diagnostyczno-pomocowe.....	23
5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych.....	25
IV. Realizacja Programu oraz finansowanie.....	27
V. Prognoza zmian.....	28
VI. Monitoring i ewaluacja.....	29
Zakończenie.....	30

WSTĘP

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin/miast). Wspomniana definicja przemocy domowej, charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy, jak i jej konsekwencje. W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną,
- przemoc seksualną,
- przemoc ekonomiczną,
- zaniedbywanie.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, partnerskim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii-ofiary przemocy),
- osoby obserwującej przemoc (dawniej nazywanej świadkiem przemocy),
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii-sprawcy przemocy).

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców Miasta Piły, w szczególności:

- 1) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) osób stosujących przemoc.

PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Piły na lata 2026-2028 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także następujące akty prawne:

1. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
5. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
7. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, Kodeksu Karnego oraz Kodeksu postępowania karnego.

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r.

Niniejszy Program uwzględnia wytyczne zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły na lata 2021-2030 (przyjętej uchwałą Nr XLIV/463/21 Rady Miasta Piły z dnia 8 czerwca 2021 r.), przede wszystkim wytyczne zawarte w Celu Strategicznym nr 4 „Udzielanie kompleksowej i skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie”.

I. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej na terenie Miasta Piły zostało rozpoznane na podstawie kilku bazowych elementów. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną wybrane wnioski oraz rekomendacje¹ z przeprowadzonych badań, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych Miasta Piły. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy w rodzinie (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

Należy zaznaczyć, że władze Miasta Piły dokładają wszelkich starań, aby właściwie monitorować problem przemocy domowej, czego wyrazem jest m.in. fakt, że poza ww. Diagnozą (obejmującą zagadnienia przemocy domowej), w roku 2023 przeprowadzana była Diagnoza Problemu Przemocy.

2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców w okresie czerwiec-sierpień 2025 r. W badaniu łącznie udział wzięło 1730 osób (303 dorosłych mieszkańców, 1314 uczniów szkół podstawowych, a także 113 przedstawicieli instytucji pomocowych). Badanie obejmowało między innymi problem przemocy.

Wnioski

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

W badaniu 30,03% mieszkańców wskazało, że zna osoby doświadczające przemocy, a 19,47% samodzielnie doznało jej w ostatnich 12 miesiącach. Najczęściej wskazywanymi formami była przemoc psychiczna (72,34%) i fizyczna (47,52%). Doświadczenia przemocy pochodziły najczęściej ze strony ojca (31,91%), osób obcych (26,24%) oraz współpracowników (23,40%). Stosowanie przemocy przyznało 8,58% badanych w okresie ostatnich 12 miesięcy; dominowały w tym przypadku formy fizyczne (56,52%) i psychiczne (36,23%). Przemoc była kierowana najczęściej wobec osób obcych (34,78%) i partnera lub

---

¹ Decyzja o przedstawieniu jedynie wniosków i rekomendacji wynika z kwestii praktycznej – objętości Diagnozy.

partnerki (17,39%). W zdecydowanej większości przypadków nie wiązała się ona z użyciem substancji – 75,36% wskazało brak wpływu, a 17,39% powiązało ją z alkoholem. W odniesieniu do postaw wobec przemocy większość respondentów odrzucała usprawiedliwianie jej stosowania (56,11%) i nie zgadzała się, by kara cielesna była metodą wychowawczą (58,42%). Doświadczenie cyberprzemocy zadeklarowało 55,78% badanych, przy czym dominowały wyzwiska (28,71%) i wyłudzenia pieniędzy (24,42%). Sprawstwo cyberprzemocy przyznało 15,51% osób, głównie w formie obrażania innych.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 4-6

Uczniowie wskazali główne czynniki sprzyjające powstawaniu agresji i przemocy: uzależnienia od alkoholu i narkotyków (70,64%), problemy rodzinne (54,55%), a także zazdrość/zaborczość (48,14%) i choroby psychiczne (47,39%). Doświadczenia osobiste pokazują, że 41,28% uczniów doświadczyło przemocy, a 58,72% nie miało takich doświadczeń. Najczęściej źródłem przemocy byli koledzy i koleżanki ze szkoły (48,58%), a także znajomi/przyjaciele (35,46%) i obce osoby (20,57%). W rodzinie przemoc stosowali głównie bracia (18,44%) oraz siostry (12,77%). Najczęściej wskazywane formy przemocy to: groźby, przezywanie, upokarzanie (58,87%) oraz przemoc fizyczna (57,45%). Uczniowie przyznali również, że 29,36% stosowało przemoc wobec innych, głównie wobec kolegów ze szkoły (51,49%) i znajomych/przyjaciół (50%). Problem przemocy rówieśniczej w szkołach został potwierdzony – 51,27% uczniów uważa, że w ich placówce istnieje problem przemocy między uczniami. W razie potrzeby pomocy najczęściej zwracaliby się do rodziców (78,54%), nauczycieli (47,84%) oraz znajomych/przyjaciół (36,36%). Wskazania obejmowały także policję (28,32%) i specjalistów (30,1%).

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 7-8

Na pytanie o przyczyny agresji i przemocy uczniowie najczęściej wskazywali uzależnienia od substancji psychoaktywnych (68,12%), problemy rodzinne (62,21%) i wpływ środowiska (60,81%). 45,26% uczniów doświadczyło przemocy, najczęściej ze strony rówieśników szkolnych (34,68%), obcych osób (33,75%) lub znajomych/przyjaciół (25,66%). Formy przemocy obejmowały głównie przemoc słowną i psychiczną (62,05%), ale również fizyczną (38,88%) i zaniedbanie opiekuńcze (20,84%). 14% wskazało na doświadczenia związane z naruszeniem intymności. W ocenie 46,35% uczniów problem przemocy istnieje w ich

szkole. W sytuacjach zagrożenia młodzież najczęściej zwróciłaby się o pomoc do rodziców (52,57%) lub przyjaciół (33,59%). Cyberprzemoc została rozpoznana przez uczniów jako zjawisko obejmujące głównie naśmiewanie się i publikowanie obraźliwych treści w Internecie (ok. 67%). 54,74% nigdy nie doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 34,68% zetknęło się z wulgaryzmami online.

Problem przemocy z perspektywy pracowników instytucji pomocowych

91,15% respondentów potwierdziło występowanie przemocy domowej. Najczęściej wskazywane formy to przemoc fizyczna – 84,47%, psychiczna – 83,50%, zaniedbanie – 68,93%, ekonomiczna – 33,98%, seksualna – 9,71%. Wśród osób doświadczających przemocy najczęściej wymieniano dzieci i młodzież – 89,32% oraz kobiety – 85,44%, rzadziej osoby starsze – 37,86%, osoby z niepełnosprawnościami – 29,13%, osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych – 23,30% oraz mężczyzn – 10,68%. Jako osoby stosujące przemoc najczęściej wskazywano osoby uzależnione – 83,50%, recydywistów – 50,49%, młodzież – 44,66%.

Rekomendacje

1. Poszerzanie wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przemocy domowej, poprzez realizację działań informacyjno-edukacyjnych.
2. Upowszechnienie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień, w tym behawioralnych.
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.
4. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.
5. Poszerzanie wiedzy i świadomości społecznej w obszarze cyberprzemocy, poprzez realizowanie działań informacyjno-edukacyjnych.
6. Wspieranie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy (superwizja).

3. Zasoby instytucjonalne

Gmina Piła podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej przede wszystkim w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego powołanego, zgodnie z art. 9a

ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przez Prezydenta Miasta Piły w dniu 5 września 2023 r. Do pracy w zespole powołani zostali przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych a także kuratorzy sądowi.

Instytucje i organizacje, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego w Pile:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile;
- Komenda Powiatowa Policji w Pile;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile;
- Szkoła Podstawowe Nr 3 w Pile;
- Szkoła Podstawowa Nr 5 w Pile;
- Szpital Specjalistyczny w Pile;
- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych;
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pile;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
- Akcja Humanitarna Życie.

Zespół Interdyscyplinarny w Pile opracował i przyjął regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i powołanych przez niego grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Prezydentem Miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile.

Realizację działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2022-2024 odzwierciedlają dane statystyczne przedstawione w następnym podrozdziale.

4. Statystyka dot. przemocy domowej

Skalę zjawiska przemocy na terenie miasta w latach 2022-2024 obrazuje poniższa tabela.

Dane własne (m.in. pochodzące z ZI oraz MOPS):

	2022	2023	2024
Liczba Niebieskich Kart A (liczba sporządzonych formularzy)	192	277	236
Wszczęte przez MOPS	42	77	53
Wszczęte przez policję	137	180	139
Wszczęte przez oświatę	7	18	35
Wszczęte przez jednostki ochrony zdrowia	4	1	7
Wszczęte przez MKRPA	2	1	2
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	237	289	287
<i>w tym:</i>			
Wszczęte ze względu na problem przemocy psychicznej	176	179	212
Wszczęte ze względu na problem przemocy fizycznej	131	132	164
Wszczęte ze względu na problem przemocy seksualnej	8	5	8
Liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	743	904	854
Liczba osób doznających przemocy objętych działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	487	633	533
Kobiety	193	212	190
<i>z niepełnosprawnością</i>	26	11	15
<i>starsze</i>	33	23	13
Mężczyźni	31	33	51
<i>z niepełnosprawnością</i>	5	10	13
<i>starsi</i>	5	8	16

Dzieci	263	338	292
<i>dziewczynki</i>	138	179	151
<i>chłopcy</i>	125	159	141
<i>z niepełnosprawnością</i>	3	8	18
Liczba osób stosujących przemoc	256	321	321
Kobiety	54	94	104
Mężczyźni	202	227	217
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	29	49
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	286	255	213
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	527	613	624
Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - C"	111	120	122
Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - D"	128	151	113
Liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty"	188	219	178
<i>w tym z uwagi na:</i>			
ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	119	158	163
rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	69	61	15
Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy	2	22	22
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa	487	583	583
<i>w tym:</i>			
psychologicznego	79	25	23
pedagogicznego	40	9	16
prawnego	248	1	4
socjalnego	487	583	583
Liczba uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych	41	32	34
Liczba uczestników, którzy ukończyli program korekcyjno-edukacyjny	6	8	16

Analizując powyższe dane, należy dojść do konstatacji, że problem przemocy domowej przybiera na sile w ostatnich latach, co szczególnie widać poprzez zwiększającą się liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” (w tym również wzrost liczby rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”).

Najczęściej przemoc dotyka kobiety oraz dzieci, przy czym należy odnotować wzrost w obszarze przemocy stosowanej wobec małoletnich. Dodatkowo, zwiększyła się liczba mężczyzn, którzy doświadczają problemu przemocy.

W ciągu dwóch ostatnich lat na wysokim poziomie utrzymuje się liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w ramach art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Najwięcej procedur „Niebieskie Karty” wszczynanych jest przez policję, widoczny jest jednak wzrost procedur wszczynanych przez oświatę i ochronę zdrowia, co świadczy o zwiększeniu wiedzy na temat przemocy wśród przedstawicieli tych instytucji.

Niewątpliwie, jako pozytywny trend, należy odnotować w miarę stały poziom liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w ostatnich latach, a zwłaszcza zwiększająca się w tym liczba procedur zakończonych z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej.

Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej przyczyniły się również do widocznego wzrostu liczby spotkań zespołu interdyscyplinarnego. Jak wskazano w rozdziale III uregulowane zostały terminy min. powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. Częstotliwość spotkań przyczynia się do podniesienia jakości współpracy pomiędzy instytucjami wchodzącymi w jego skład. Wymiana informacji, bieżące monitorowanie realizacji działań grup diagnostyczno-pomocowych, realizacja wniosków tych grup diagnostyczno-pomocowych wpływa na skuteczniejsze budowanie systemu przeciwdziałania przemocy na terenie miasta.

Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych zobowiązani są do podnoszenia swoich kompetencji. Działania podejmowane w zakresie kształcenia i przygotowania kadry jednostek miasta, podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, obrazuje poniższa tabela:

	2022	2023	2024
Liczba szkoleń	8	4	4
Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach (członkowie ZI oraz GDP)	216	232	183
Superwizja – liczba spotkań superwizyjnych	10	18	11
Liczba osób, które wzięły udział w superwizji (członkowie ZI oraz GDP)	29	26	16

II. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

1. Cel główny.

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

OGRANICZANIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE
MIASTA PIŁY POPRZEZ ROZWIJANIE SKUTECZNEGO SYSTEMU
INTERDYSCYPLINARNYCH DZIAŁAŃ.

2. Cele szczegółowe Programu.

Cele szczegółowe określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Zadania		Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy
1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących przemocy domowej poprzez organizację lokalnych kampanii, włączanie się w ogólnopolskie kampanie, a także udostępnianie materiałów edukacyjnych takich jak: ulotki, broszury, publikacje naukowe, plakaty itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kampanii • liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Realizacja działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (np. projektów, programów, warsztatów itp.) w zakresie tematyki przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów/programów/warsztatów/zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
Cel szczegółowy nr 2:			

Zapewnienie ochrony, pomocy i profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i skutecznych działań wobec osób stosujących przemoc.

Zadania		Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy
1.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: specjalistycznego poradnictwa (np. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego itp.), interwencji kryzysowej i wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu przemocy • liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy i udzielenie im profesjonalnego wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny
3.	Udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” • liczba osób objętych procedurą 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • placówki ochrony zdrowia

			<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki
4.	Realizacja lokalnej procedury zapewniania dzieciom ochrony zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • placówki ochrony zdrowia • Straż Miejska w Pile • jednostki oświatowe
5.	Podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc, w tym kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych do udziału w programach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki
6.	Zawiadamianie organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu związanego z przemocą domową	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zawiadomień 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile

			<ul style="list-style-type: none"> • placówki ochrony zdrowia • jednostki oświatowe
Cel szczegółowy nr 3: Doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadania szczegółowe		Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy
1.	Rozwój lokalnego systemu wsparcia przeciwdziałania przemocy domowej poprzez interdyscyplinarną współpracę instytucji i osób.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń ZI • liczba przedsięwzięć zorganizowanych we współpracy interdyscyplinarnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • placówki ochrony zdrowia • jednostki oświatowe • Sąd Rejonowy w Pile • organizacje pozarządowe
2.	Działania edukacyjne skierowane do kadry zajmującej się realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych działań • liczba uczestników działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

			<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • placówki ochrony zdrowia • jednostki oświatowe • Sąd Rejonowy w Pile
3,	Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba godzin przeprowadzonych superwizji • liczba uczestników superwizji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • placówki ochrony zdrowia • jednostki oświatowe • Sąd Rejonowy w Pile
<p>Cel szczegółowy nr 4: Diagnozowanie i monitorowanie natężenia problemu przemocy domowej i realizowanych działań w tym zakresie na terenie miasta.</p>			
Zadania szczegółowe		Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy
1.	Monitorowanie zjawiska przemocy domowej w tym procedury „Niebieskie Karty”	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” • liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile

		ustanie przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile • placówki ochrony zdrowia • jednostki oświatowe • Sąd Rejonowy w Pile
2.	Monitorowanie działań grup diagnostyczno-pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba monitorowanych grup diagnostyczno-pomocowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny
3.	Realizacja badań społecznych dotyczących zjawiska przemocy w mieście	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych badań • Liczba osób objętych badaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki

III. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Wspomniana już nowelizacja² ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych (dalej w niniejszym Rozdziale: ZI). W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

1. Powoływanie i skład ZI

Art. 9a ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że „*gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym*”. Kolejno, w ust. 2 wskazano, że ZI powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład ZI wchodzi także kuratorzy sądowi. Dodatkowo, w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

---

² Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

W skład Zespołu mogą wchodzić również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Rada Gminy/Miasta określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na pierwszym posiedzeniu ZI, członkowie Zespołu powołują ze swojego grona Przewodniczącego. Zespół wybiera również Zastępcę Przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez Przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego w szczególności:

- 1) kieruje pracami zespołu interdyscyplinarnego;
- 2) organizuje pracę zespołu interdyscyplinarnego;
- 3) reprezentuje zespół interdyscyplinarny na zewnątrz.

Członkowie ZI, w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu, przechodzą obowiązkowe szkolenie, realizowane przez samorząd województwa (zadanie własne samorządu województwa, zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

2. Funkcjonowanie i działalność ZI

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia ZI są już zwoływane przez Przewodniczącego.

Posiedzenia ZI odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. O terminie posiedzenia ZI jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. Członek ZI, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu Zespołu, informuje Przewodniczącego Zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej dwóch dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tegoż Zespołu. Jednakże, niedotrzymanie tego terminu może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłożną chorobą członka ZI lub innym zdarzeniem losowym.

W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu Przewodniczący informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności (na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Zgodnie z art. 9a ust. 7c ustawy „w uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną”.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego (a także grup diagnostyczno-pomocowych) wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych przez ZI bądź grupy diagnostyczno-pomocowe, określa art. 9c ustawy (szczególnie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji powierzonych zadań – ust. 2, jak również złożenia stosownego oświadczenia – ust. 3).

3. Zadania ZI

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz

integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

4. Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obligatoryjnie:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji.

W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Dodatkowo, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii

Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

Poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o dodatkowe osoby, następuje na wniosek obligatoryjnych członków tej grupy (pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji bądź żołnierz ŻW).

Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,

- b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w pkt 5 i 6, są dla ZI wiążące.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Z kolei do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej

5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych

Jednym z uprawnień grup diagnostyczno-pomocowych jest występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 9b ust. 8 pkt 5, które to wnioski, zgodnie z ust. 4 tegoż przepisu są dla ZI wiążące).

Po rozpatrzeniu wskazanego wniosku, Zespół Interdyscyplinarny:

- 1) informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-

edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

- 4) poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń (o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy);
- 5) poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy, w tym niedostarczenia zaświadczeń (o których mowa art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy), zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 6) zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
- 7) zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ww. pkt 3 (tj. 30 dni) wzywa dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy .

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej wskazanego zaświadczenia w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania (o którym mowa w ww. pkt 3), albo niedostarczenia zaświadczenia, o ukończeniu stosownego programu korekcyjno-edukacyjnego bądź psychologiczno-terapeutycznego w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu,

grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ww. pkt 5 (tj. zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia).

IV. REALIZACJA PROGRAMU ORAZ FINANSOWANIE

Sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, jednostkami oświaty, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzenie systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez zespół interdyscyplinarny** (Rozdział IV). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina/miasto podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy/miasta, które mogą udzielić wsparcia zespołowi interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy/miasta (Rozdział II.5).

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne Miasta Piły oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

V. PROGNOZA ZMIAN

W związku z przedstawionym celem głównym, a także celami szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2026-2028 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych,
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- zapobieganiu nowym incydomom przemocy poprzez objęcie wsparciem rodzin zagrożonym przemocą domową,
- ochrony osób doznających przemocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”, a także wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przed przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową.

VI. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez zespół interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba osób doświadczających przemocy domowej,
- liczba osób stosujących przemoc domową,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących na terenie Miasta Piła, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów szczegółowych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

PRZEWODNICZĄCA

Rady Miasta Piły

-/ Maria Kubica